

Strategie pro růst a zaměstnanost

Komise Evropských společenství předložila v prosinci 2007 Evropské radě Strategickou zprávu o obnovené Lisabonské strategii pro růst a zaměstnanost: zahájení nového cyklu (2008-2010).

1. Udržet tempo reforem

Zpráva hodnotí výsledky strukturálních reforem během prvního lisabonského cyklu (2005-2008) a prohlubuje cíle strategie v příštím cyklu (2008-2010). Hned v úvodu předsesta Evropské komise J. M. D. Barroso uvádí, že opatření zahájením Lisabonské strategie v roce 2005 a jejím novým zaměřením na růst a zaměstnanost urazila Evropa značnou kus cesty. Stále ale máme velkou nezaměstnanost, stále nemáme nejlepší prostředí pro podnikatelský růst a což se týká inovací, výzkumu a vývoje je Evropa i nadále rozostřená. Transformace EU na nízkouhlíkovou ekonomiku začala teprve nedávno. Protože trvá riziko globálního zpomalení růstu, je třeba udržet tempo reforem a zvýšit odolnost našich hospodářství.

Na jařním zasedání Evropské rady v roce 2006 byla dohodnuta prioritní opatření, která byla skutečným impulsem. Zahájení podnikatelské ininnosti je nyní ve většině členských států snadnější. Byly dohodnuty společné zásady týkající se tzv. flexikurity (koncept, který spojuje požadavky na flexibilitu pracovních vztahů s potřebou jistoty pracovních míst pro pracovníky). Ambiciózními opatřeními jsou: snížit počet osob, které předčasně ukončí školní docházku; vybavit Evropu pátou svobodou, tj. volným pohybem znalostí; zavedením vysokorychlostního internetu stimulovat inovace; podpořit malé a střední podniky; výrazně zlepšit energetickou úinnost budov a posílit trojúhelník vzdělávání, výzkumu a inovací. Za tím účelem bude zřízen Evropský inovační a technologický institut a společné technologické iniciativy.

2. Reformy v prvním cyklu (2005–2008)

Téměř po letech obnovené Lisabonské strategie v roce 2005 jsou její výsledky viditelné. Ekonomický růst oproti 1,8 % v roce 2005 dosáhl podle očekávání v roce 2007 2,9 % a v roce 2008 2,4 %. V minulých dvou letech bylo vytvořeno téměř 6,5 milion nových pracovních míst. Očekává se, že do roku 2009 jich vznikne dalších 5 milionů. Míra nezaměstnanosti by podle odhadů měla klesnout pod 7 %, což je nejnižší hodnota od poloviny 80. let. Míra zaměstnanosti nyní dosahuje 66 % a tak se více přiblížila celkovému cíli Lisabonské strategie, tj. 70 %. Poprvé v tomto desetiletí jde silný růst zaměstnanosti ruku v ruce s výrazným růstem produktivity. Ale ne všechny členské státy se pustily do reforem se stejným odhodláním. V některých oblastech, jako je například otevírání trhů a rešení segmentace trhu práce, reformy zaostávají.

O strukturálních reformách prováděných během prvního lisabonského cyklu (2005-2008) panoval široký konsenzus, ale tempo jejich plnění bylo různé. Pozitivní je, že rozpočtové schodky se snížily z 2,5 % HDP v roce 2005 na předpokládané 1,1 % v roce 2007 a veřejný dluh klesl z 62,7 % v roce 2005 téměř pod hranici 60 % v roce 2007. Nicméně přiležitost využít relativně příznivých podmínek růstu ke snížení strukturálních schodků nebyla plně využita, a to zejména v eurozóně. V některých členských státech byly zlepšující se podmínky růstu doprovázeny postupným vznikem nerovnováh, o čemž svědčí i souasně vysoké schodky běžného účtu, jež vykazují znaky přehřátí, ztráta

konkurenceschopnosti, rostoucí zadlužení domácností a rychlý růst cen nemovitostí. Euro se ukázalo být stabilizačním prvkem. Usnadnilo fungování jednotného trhu v prosperující eurozóně a EU jako celku. Potenciální odhadované tempo růstu v eurozóně se od roku 2005 zvýšilo o 0,2 procentního bodu na 2,25 %, což je částečně následkem strukturálních reforem. Růst produktivity dosáhl v roce 2006 1,5 %, přičemž průměrné roční tempo růstu v období 2000-2005 činilo 1,2 %.

V případě investic do informačních a komunikačních technologií (ICT) a jejich využívání ke zvýšení produktivity, Evropa za ostatními vedoucími ekonomikami stále zaostává. U investic do výzkumu a vývoje se členské státy zavázaly je zvýšit na 3 % HDP v roce 2010, avšak skutečnost této ambici zatím neodpovídá. Zahájení podnikatelské ininnosti je nyní téměř ve všech členských státech snadnější a levnější. Evropa jako celek však dosud nedisponuje dynamickou podnikatelskou kulturou. Snahy o zlepšení podnikatelského prostředí jsou velmi často zlomkovité a nejsou součástí integrovaného přístupu.

Růst zaměstnanosti byl výrazný, avšak některé regiony a skupiny zůstaly menší užitek. Mnoho členských států zahájilo reformu důchodového systému. To přispělo k růstu míry zaměstnanosti starších pracovníků, ale cíle 50 % nebylo ještě daleka dosaženo. Členské státy by měly přijmout další opatření na podporu rovnosti žen a mužů na trhu práce.

Přibližně polovina členských států vyvinula nebo vyvíjí politiky založené na principu flexikurity. Výsledky této politiky však zůstávají rozostřené. Byly zavedeny pružnější pracovní smlouvy pro určitě kategorie pracovníků (například pro osoby nově vstupující na trh práce), nebyly však doplněny dostatečnými příležitostmi k získání nových kvalifikací. Také celoživotnímu vzdělávání se nedostává takové podpory, kterou vyžaduje, a to zejména u osob s nízkou kvalifikací, jež ji potřebují nejvíce. Systémy vzdělávání a odborného vzdělávání na potřeby trhu práce ještě dostatečně nereagují.

EU učinila první kroky směrem k tomu, aby se stala společností s nízkým podílem uhlíku. Na jaře 2007 se zavázala k ambicióznímu cíli snížit emise skleníkových plynů a do roku 2020 zvýšit podíl obnovitelných energií.

3. Prohloubení strategie v příštím cyklu

Na pozadí zpomaleného globálního růstu, rizik z přehřátých finančních otěsů a rostoucími cenami ropy a komodit je nutné prohloubit realizaci Lisabonské strategie. Prosazování reforem na vnitrostátní úrovni představuje pro členské státy v příštím cyklu hlavní výzvu. Protože určitou dobu trvá, než jsou reformy provedeny, Komise navrhuje, aby stávající doporučení byla z velké části převzata v nezměněné podobě a na základě jednání na jaře 2007 dolaďována. Celkem bude do roku 2013 každoročně mobilizováno 70 mld. EUR, z čehož největší část bude použita na podporu programů národních reforem. Místní a regionální orgány jsou již aktivně zapojeny do obnovené Lisabonské strategie prostřednictvím plánování a provádění příslušných programů soudržnosti. Další úsilí je třeba vynaložit na posílení zapojení širšího okruhu zúčastněných stran a na zintenzívnění výměny zkušeností. Hospodářství členských států jsou na sobě ve velké míře vzájemně závislá. Proto je nutné posílení koordinace hospodářské politiky. Komise navr-

huje opatření potvrdit stávající hlavní směry pro příští cyklus a na které záměry aktualizovat. To zahrnuje například položení v širšího rámce opatření zaměřená na rozsáhlejší investice do lidí a na modernizaci trhu práce. Nový lisabonský program Společenství je příspěvkem Společenství k obnově Lisabonské strategie. Měl by být chápán jako protějšek k programu národních reforem. Na úrovni Společenství je nutné odstranit zbývající nedostatky ve fungování jednotného trhu, zejména v oblasti služeb tak, aby bylo možné plně uplatnit výhody národních reforem.

Lisabonská strategie probíhá v kontextu globalizace, což je třeba zohlednit ve **formování nových akcí** a při jejich provádění. To lze provést několika způsoby. EU by měla využít všech svých nástrojů, aby zajistila, že její otevřenost zůstane zachována. K tomu lze využít vícestranná jednání, usilovat o odstranění celních a jiných obchodních překážek. Zvláštní pozornost bude věnována zlepšení přístupu na trhy s veřejnými zakázkami a prosazování práv duševního vlastnictví, korektní hospodářské soutěže a přístupu na trh pro malé a střední podniky. EU by měla zintenzívnit svůj strategický dialog s klíčovými třetími zeměmi s cílem nalézt vzájemně výhodná řešení, prosadit vyšší standardy a v této sblížení regulačních předpisů. Potřebná je integrace vnitrostátních opatření a opatření na úrovni Společenství. Evropská rada se na svém jarním zasedání v roce 2006 dohodla na čtyřech prioritních oblastech, které budou představit pilíře obnovené strategie.

4. Opatření ve čtyřech prioritních oblastech

Doporučení na konkrétní opatření v obnovené Lisabonské strategii se soustředí na čtyři prioritní oblasti, a to investice do lidských zdrojů a modernizace trhu práce, odblokování podnikatelského potenciálu, zejména malých a středních podniků, investice do znalostí a inovací a řešení problémů energetiky a klimatických změn.

Investice do lidí a modernizace trhu práce

Koncept flexikurity je zaměřený na dosažení rovnováhy mezi flexibilitou a jistotou na trhu práce. Flexikurita má všem občanům garantovat vysokou úroveň jistoty zaměstnání, tj. aby ve všech fázích svého produktivního života mohli snadno najít dobré pracovní místo. Mezi zásadní cíle patří zesílené úsilí v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení a v oblasti integrace lidí na okraji společnosti, zejména prostřednictvím aktivních politik za účelem snížení chudoby je ústředním prvkem obnovené Lisabonské strategie, a to z důrazným nástrojem a zaměřením a prováděním opatření, jejichž prostřednictvím se investuje do schopnosti lidí a poskytují rovnou příležitost. Dále se musí patřit odpovídající sociální ochrana a kvalitní pracovní místa. Je třeba více podporovat pracovníky s nízkou kvalifikací, migrující pracovníky a osoby zdravotně postižené, a to zejména posílením rozvoje kvalifikace. Vyšší investice do vzdělávání a získávání kvalifikace v průběhu celého lidského života nemá zásadní význam pouze pro to, aby Evropa uspěla ve věku globalizace, ale je jedním z nejúčinnějších způsobů v boji proti nerovnosti a chudobě.

Každý pátý patnáctiletý Evropan neumí dostatečně číst. Ve skupině 18 až 24-letých opouští školu s nižším stupněm středního vzdělání každý šestý. Tyto skutečnosti jim nesmírně snižují možnost vstoupit na trh práce a zde postupovat. Mnozí z nich jsou tak dlouhodobě nezaměstnaní. Evropa neuspěla v plnění cíle v této oblasti žádný významný pokrok. Musí vyvinout odhodlané úsilí ke zvýšení základních dovedností mladých lidí a razantně snížit počet as-

né ukončení školní docházky. Důležitým stimulem pro osobní rozvoj a jazykové znalosti může být studium v zahraničí. Pokud je zajištěno, že kvalifikace získané v zahraničí budou uznávány v celé Evropě, zvýší se znalostní motivace lidí, aby si v průběhu pracovního života kvalifikaci zvyšovali. Rozvoj kvalifikací a celoživotní vzdělávání podporují politiky flexikurity zvyšováním flexibility, jistoty zaměstnání a pracovní mobility. K tomuto úsilí může přispět Evropský sociální fond.

Aktivnější přístup je nutný v oblasti předvídání a monitorování budoucích potřeb v oblasti kvalifikací. Vzhledem k poklesu pracovní síly a nedostatku kvalifikovaných pracovníků v rostoucím podílu odvětví bude Evropa muset zlepšit regionální a vnitrostátní pracovní mobilitu a definovat izerounou politiku.

Uvolnění podnikatelského potenciálu

Opatření na uvolnění podnikatelského potenciálu se zaměřují zejména na malé a střední podniky. V důsledku toho, že členské státy provádějí rozhodnutí Evropské rady z jara 2006 o zavedení jediných správních míst a snížení doby nutné k zahájení podnikání na jeden týden a méně, se podnikatelské prostředí v Evropě zlepšilo. EU musí pokračovat v této cestě a dohodnout se na integrovaném politickém přístupu, který bude řešit překážky, s nimiž se malé a střední podniky ve všech fázích svého vývoje setkávají, a který umožní, aby v této oblasti i malé podniky expandovaly a obstály na globálním trhu. Pro Evropskou unii je jasnou prioritou odstranit velké nedostatky na jednotném trhu, zejména v oblasti služeb tak, aby bylo možné mít z národních reforem co nejvíce užitek. Evropský program na zlepšení právních předpisů zařadí i jiné výsledky. Administrativní zátěž by se měla na úrovni EU snížit o 25 %. Důležitou součástí zlepšování podnikatelského prostředí pro malé a střední podniky a nedoceněným zdrojem inovací je modernizace veřejné správy, zejména pokud jde o používání interoperabilních řešení informačních a komunikačních technologií.

Vyšší investice do znalostí a inovací

V návaznosti na rozhodnutí Evropské rady z jarního zasedání 2006 si členské státy stanovily cíle a přijaly opatření ke zvýšení investic do výzkumu a vývoje. Na základě návrhu Komise byla zahájena iniciativa Evropské rady pro výzkum a bylo zahájeno několik společných technologických iniciativ. Evropský inovační a technologický institut by měl zahájit svoji činnost v roce 2009. Členské státy by měly přijmout další opatření, aby dosáhly investičního cíle v oblasti výzkumu a vývoje pro rok 2010. To je zvláště naléhavé, protože míra investic v oblasti výzkumu a vývoje v EU v roce 2006 mírně zaostávala a neodpovídala silnému růstu HDP.

V souvislosti s globalizací jsou činnosti v oblasti výzkumu a vývoje přesouvány do jiných částí světa. V Evropě jsou náklady na ochranu inovací a prosazování ochranných práv stále ještě příliš vysoké. Licence pro šíření obsahu mají stále vnitrostátní charakter. Příliš mnoho překážek, včetně právních, brání univerzitám, výzkumným ústavům, společnostem a výzkumným pracovníkům ve spolupráci. To má negativní dopad na tradiční silné stránky Evropy: kreativitu a vynalézavost jejích obyvatel. Ke zvrácení tohoto trendu přispívá Evropa tzv. pátou svobodou – svobodou znalostí – doplňující čtyři svobody pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Tato pátá svoboda by měla urychlit přechod EU na inovační tvůrčí ekonomiku založenou na znalostech. Jed-

ním rozměrem této páteřní svobody je vytvoření skutečného Evropského výzkumného rámce, ve kterém nejen že jsou splněny rámcové podmínky na podporu a odměňování inovací, ale ve kterém se i vzájemně doplňují programy výzkumu a vývoje na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni a ve kterém se studenti, akademici, vědci a odborní pracovníci mohou volně pohybovat a spolupracovat s mezinárodní vědeckou komunitou. Evropa musí spojit své zdroje pro novou generaci velkých výzkumných zařízení a nástrojů, jež jsou neodmyslitelné, pokud má i v dalších desetiletích zůstat na předních místech hraní svého výzkumu. Informační a komunikační technologie podporovány vysokorychlostním internetem znamenají příslib zvýšení produktivity a podpoře inovací v Evropě. Přiblíží mnoho malých podniků a občanů ještě není připojeno k vysokorychlostnímu internetu, což omezuje potenciál vývoje a inovací.

Energetika a změna klimatu

Na jarním zasedání v roce 2007 se Evropská rada zavázala uinit z Evropy ekonomiku s nízkým podílem uhlíku a s bezpečným, udržitelným a konkurenčním energetickým zásobováním. Dohodla se na ambiciózních cílech snížit do roku 2020 emise skleníkových plynů, zvýšit energetickou úinnost a využívání obnovitelné energie. Výzva v příštím cyklu bude spočívat ve vytvoření rámce a nástrojů, jež umožní realizaci těchto cílů, a ve spolupráci se zbytkem světa s cílem dohodnout se v rámci Spojených národů na podobné ambiciózní cíle. Tržní nástroje, jako je například systém pro obchodování s emisemi, poskytují hospodářským subjektům pobídky ke snižování jejich emisí co nejefektivněji z hlediska nákladů. Posílení obchodu s emisemi by mělo být doplněno opatřeními, která vedou k právně závazným vnitrostátním cílům u skleníkových plynů a obnovitelné energie. Úspěch lze nejrychleji dosáhnout v oblasti energetické úinnosti, kde mohou hrát roli například kopníka vlády.

Veškeré toto úsilí bude muset být doplněno trvalým investováním do výzkumu a vývoje a aktivním užíváním nových technologií. Současně se všechny politiky budou muset přizpůsobit vlivům změny klimatu. I když se změna klimatu může prostřednictvím odhodlaného globálního postupu udržet v přijatelných hranicích, nelze ji zcela zabránit. Politiky musí mít tuto skutečnost na zřeteli a co nejvíce omezovat sociální a hospodářské dopady a dopady na životní prostředí a současně využívat potenciál nových technologií na zvýšení konkurenceschopnosti v rámci myslu EU.

5. Jarní zasedání Evropské rady v roce 2008

Obnovená Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost již přináší výsledky. Evropa má nyní společnou integrovanou agendu představující soubor nástrojů, které mají být využívány při řešení společných výzev, a úinně roční monitorování pokroku prostřednictvím jarního zasedání Rady. Jsou tedy splněny předpoklady, aby Evropská Rada na jaře 2008 mohla zahájit další ambiciózní cyklus prostřednictvím přijetí opatření v rámci prioritních oblastí, opatřením potvrzením integrovaných hlavních směrů na další tři roky a vyzváním členských států, aby provedly zbývající reformy uvedené v jejich programech národních reforem a aby zajistily, že jejich programy národních reforem jsou pro nový cyklus aktualizované; vyzváním členských států, aby jako součást svých ročních prováděcích zpráv předložily Radě a Komisi konkrétní akční plány.

6. Hodnocení Národního reformního programu ČR

V úvodu hodnocení se uvádí, že v České republice se reálný HDP zvyšoval v letech 2005 a 2006 ročním tempem

6,4 % a v roce 2007 se oekává růst téměř 6 %. HDP na obyvatele je na 79 % úrovni v relaci k EU. Rychlý ekonomický růst, převažně tažený domácí poptávkou, pozitivně ovlivnil trh práce, kde se oekává míra zaměstnanosti 68 %. Míra nezaměstnanosti se v roce 2007 snížila pod 6 % a do roku 2009 se sníží na 5 %. Přes snížení míry nezaměstnanosti však podíl dlouhodobě nezaměstnaných zůstává vysoký. Důležitější jsou další reformy zaměřené na flexibilitu trhu práce, zvýšení lidského kapitálu a na aktivní politiku, která by měla nevhodnou strukturu kvalifikace. Vysoká tempo růstu vytvářejí příznivé podmínky pro další fiskální konsolidaci a realokaci výdajů na aktivity podporující růst. Zatímco vládní dluh je relativně nízký, kolem 30 % HDP, oekává se jeho rychlý růst zejména v důsledku stárnutí populace a struktury penzijního a zdravotního systému, což z dlouhodobého hlediska představuje pro veřejné finance riziko.

V první části týkající se **všeobecného hodnocení** se uvádí, že bylo dosaženo určitých pokroků v provádění Národního reformního programu v letech 2005-2007, s mírnou akcelerací v roce 2007. Byly přijaty první kroky ke zlepšení dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí reformováním penzijního a zdravotního systému. Doporučení v oblasti výzkumu a vývoje byly plněny jen částečně. Opatření v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a dalšího vzdělávání představují důležité kroky vpřed, ale je třeba v nich pokračovat.

V dalších oblastech byl dosažen pokrok růst velkým. Bylo dosaženo dobrého výsledku v rozvíjení koherentního postupu ke zlepšení regulačního rámce pro podniky. Zavádění se aktivní strategie v oblasti stárnutí populace a regionální rozdíly se mírně zmenšily, avšak další pokrok je nutný. Přestože nezaměstnanost se mezi znevýhodněnými skupinami snížila, je třeba dosáhnout dalšího pokroku. Výrazně je třeba podpořit lepší začlenění znevýhodněných skupin na trh práce, uvádět v soulad zaměstnání a rodinný život a redukovat rozdíly v příjmech podle pohlaví. Minulý rok Komise uvedla, že Česká republika pokročila jen mírně v závazcích týkajících se znalostí, podnikání, zaměstnanosti a energie, odsouhlasených na jaře 2006. Od té doby bylo ke konci roku rovněž dosaženo jen mírného pokroku v oblasti vztávaných závazků.

Ve druhé části jsou uvedena hodnocení podle hospodářsko-politických oblastí. V oblasti **makroekonomické politiky** se uvádí, že Česká republika ušla v období 2005-2007 jen částečný pokrok. Co se týká fiskální konsolidace, oekává se, že v roce 2007 se rozpočtový deficit zvýšil zejména v důsledku zvýšení sociálních výdajů. V září 2007 byl přijat balíček opatření ke zlepšení fiskální stability. Tento balíček zahrnuje výdajové škrty, které budou větší než snížení příjmů. Na příjmové straně zahrnuje zavedení plošně 15% daně z osobních příjmů od roku 2008, postupné snižování daňových sazeb podniků z 24 % na 19 % v roce 2010, zvýšení nejnižší daně z příjmu od dané hodnoty z 5 % na 9 % a zavedení nových ekologických daní. Balíček opatření tak posunuje daňovou zátěž z příjmových na nepřímé daně. Na výdajové straně výrazně snížení mandatorních výdajů umožní zvýšit flexibilitu veřejných výdajů směrem k výdajům podporujícím růst. Reformní balíček a vládou schválený rozpočet by měl v roce 2008 snížit rozpočtový deficit na 2,9 % HDP.

Rada doporučila přijmout kroky k zavedení penzijního a zdravotního systému. Připravená penzijní reforma zahrnuje prodloužení věku odchodu do důchodu na 65 let a zavedení plně fondového pilíře. Rovněž se připravuje reforma zdravotnictví s cílem přeměnit zdravotní pojištění ov-

ny v akciové společnosti, aby se zvýšila jejich transparentnost a zavedla mezi nimi konkurenci. Stabilizační balík zavedl finanční spoluúspěch, který zdravotnické služby. Tato opatření reprezentují první kroky správným směrem. Česká republika úspěšně zavádí opatření přijatých na makroekonomické úrovni v Národním reformním programu.

Nová opatření schválená v září 2007 přispěla k fiskální konsolidaci v krátkém a středním období, avšak další úsilí je nutné vynaložit z hlediska dlouhodobě. Co možná nejdříve je třeba určit časový rámec pro zavedení penzijní reformy, aby se Česká republika vyhnula negativnímu dopadu stárnutí populace na veřejné finance a ekonomický růst.

V oblasti **mikroekonomické politiky** byly v období 2005-2007 přijaty důležité kroky ke zlepšení podnikatelského prostředí. Největšího pokroku v roce 2007 bylo dosaženo v oblasti regulace rámce, zatímco pokrok v ostatních oblastech, jako například zavedení e-governmentu a přístup k rizikovému kapitálu byl mírnější. Pozornost si zasluhuje včasné a efektivní zavedení a realizace legislativy EU.

Rada doporučila České republice zvýšit úroveň a efektivnost výdajů na výzkum a vývoj. Ve veřejných výdajích na výzkum a vývoj se v roce 2007 zvýšily. Hlavním úkolem nyní je zvýšit efektivnost těchto výdajů. Výdaje na výzkum a vývoj financované soukromým sektorem se zvýšily z 0,66 % HDP v roce 2004 na 0,88 % v roce 2006. Výdaje soukromého sektoru nyní představují 57 % celkových výdajů na výzkum a vývoj. Důležitým úkolem je zabránit nedostatku výzkumných pracovníků. Rada rovněž doporučuje zlepšit systém patentování a ochrany práv duševního vlastnictví, urychlit proces v oblasti informačních a komunikačních technologií, zaměřit se na snížení administrativní zátěže podniků, dále rozvíjet přístup k financím pro inovativní společnosti, rozvíjet vztahy mezi domácími společnostmi a společnostmi se zahraničními vlastníky a zahrnovat podnikatelské vzdělávání do studijních plánů.

Nedostatek financí pro inovace dosud tlumí rozvoj a komercializaci nových produktů a služeb i přes zvýšené využití fondů EU. Proto je důležitá další podpora trhu s rizikovým kapitálem. Pokrok byl dosažen v posílení kooperace mezi domácími společnostmi a společnostmi zahraničních vlastníků s podporou strukturálních fondů. V roce 2006 vláda ČR schválila koncepci podpory malých a středních podniků v období 2007-2013. Nicméně není jasné, jaký bezprostřední prospěch z toho pro malé a střední podniky vyplývá, ani které hlavní oblasti podpory této koncepce spadají. A kolik podnikatelské vzdělávání bylo integrováno do Rámcových vzdělávacích programů, rozsah těchto programů je limitován. Nutné je také zjednodušit přijímání poprvé zaměstnaných pracovníků. Komise uvádí, že hlavní úkoly v oblasti mikroekonomické politiky zůstávají v platnosti.

V oblasti **politiky zaměstnanosti** situaci zlepšuje pokračující ekonomický růst. Míra zaměstnanosti se nyní přibližuje k cíli pro rok 2008, s výjimkou starších pracovníků. A kolik se nezaměstnanost mladých a dlouhodobě nezaměstnaných snižuje, zůstává stále vysoká. Rada doporučuje dále modernizovat ochranu zaměstnanců, v etn legislativu, daní a systému podpor, zlepšit efektivnost a využitelnost vzdělávání, zejména ve vztahu k potřebám pracovního trhu; zavést stimuly pro investice do dalšího vzdělávání, zejména pro starší pracovníky a pracovníky s nízkou kvalifikací a zvýšit diverzifikaci terciárního vzdělávání.

V lednu 2007 vstoupil v platnost nový Zákoník práce, aby se usnadnila flexibilita organizace práce. Zavedení stropu na sociální a zdravotní pojištění je pozitivním krokem, který sníží nemzdové pracovní náklady. Písňší podmínky pro sociální příspěvky a příspěvky v nezaměstnanosti přispívají k jejich snížení, ale měly by být kombinovány s efektivnější politikou zaměstnanosti. Integrace zaměstnanecké a sociální správy se připravuje. Jejím cílem je zlepšit soudržnost a efektivnost politiky zaměstnanosti a sociální politiky. Pokračují reformy vzdělávání. Byla schválena celoživotní vzdělávací strategie. Nicméně malý pokrok byl dosažen v oblasti stimulace investic jednotlivců a zaměstnavatelů do dalšího vzdělávání.

Rada rovněž doporučila zaměřit se na lepší začlevení znevýhodněných skupin na trh práce, snížit zaměstnanecké rozdíly mezi regiony, uvést v soulad práci a rodinný život, řešit příjmové rozdíly podle pohlaví a provádět aktivní strategii stárnutí obyvatelstva.

Česká republika úspěšně zavádí flexikurity kompletně. Pracovní úvazky na dobu trvalou zůstávají normou. Aktivní politika zaměstnanosti má nedostatky finanční zajištění a není efektivní tak jak by měla být. Podíl dospělých na celoživotním vzdělávání zůstává nízký. Nicméně další opatření zvyšující flexibilitu trhu práce a modernizující sociální zabezpečení byla přijata. Celkově tedy Česká republika úspěšně zavádí závazky v oblasti politiky zaměstnanosti vyplývajících z Národního reformního programu.

V závěru se uvádí, že Česká republika ušla v letech 2005-2007 určitý pokrok v realizaci Národního reformního programu. Prioritními oblastmi, které by měly být řešeny v rámci Národního reformního programu, jsou dlouhodobá udržitelnost veřejných financí v souvislosti se stárnoucí populací, plnění závazků týkajících se veřejných výdajů na výzkum a vývoj a další zvýšení jejich efektivnosti, zlepšení ochrany a flexibility na trhu práce, zvýšení efektivnosti a ekvivalence vzdělávání a dalšího vzdělávání a zvýšení úasti pracovníků v celoživotním vzdělávání.

Na pozadí těchto úkolů se doporučuje zavést vyhlášený reformní program penzijního systému bez zpoždění a zavést reformy vyhlášené v oblasti zdravotnictví. Dosáhnout cílů v oblasti veřejných výdajů na výzkum a vývoj a zvýšit jejich efektivnost zejména podporou lepší spolupráce mezi podnikatelskou sférou, univerzitami a veřejnými výzkumnými a vývojovými institucemi a zabezpečit nezbytné lidské zdroje pro výzkum a vývoj. V rámci integrovaného systému flexicurity dále modernizovat ochranu zaměstnanců v etn legislativu, zlepšovat efektivnost a ekvivalenci vzdělávání a dalšího vzdělávání, zejména v reakci na požadavky trhu práce, stimulovat investice do dalšího vzdělávání především pro starší pracovníky a pracovníky s nízkou kvalifikací a zvyšovat diverzifikaci nabídky terciárního vzdělávání.

Pro další období, které zahrnuje Národní reformní program, bude rovněž důležité zaměřit se na zlepšení ochrany práv duševního vlastnictví, urychlit proces zavádění informačních a komunikačních technologií, v etn zavádění a zlepšování e-governmentu, zlepšování přístupu k financím inovativních společností, zejména prostřednictvím dalšího rozvoje trhu s rizikovým kapitálem. Zlepšovat dále podnikatelské vzdělávání, lépe začleňovat znevýhodněné skupiny pracovníků na trh práce, redukovat regionální rozdíly, uvést v soulad práci a rodinný život, řešit příjmové rozdíly podle pohlaví a zavést aktivní strategii stárnutí populace.

Regionální politika EU a její aplikace v ČR

Regionální politika jako nástroj sloužící primárně ke snižování rozdílů v ekonomické výkonnosti jednotlivých regionů EU patří mezi historicky relativně mladší aktivity Evropských společenství, což ale nikterak nesnižuje její současný význam. Váhu regionální politiky nejlépe dokumentuje její podíl na společném rozpočtu Evropské unie, který následuje na ele rozpočtových položek společnou zemí Českou republikou. Výsledkem je tato váha vyjadřena tím, že v rozpočtovém období 2007 - 2013 je alokováno na aktivity regionální politiky EU zhruba 348 mld. EUR. Vznik a změny významu regionální politiky EU jsou determinovány vývojem hlavního proudu v evropské politice, potažmo vývojem politicko-ekonomických koncepcí, jež ovlivňují směřování evropské politiky v etnoprojektu k regionálním rozdílům v hospodářské a sociální úrovni. Po skončení období Evropského hospodářského společenství (EHS) bylo charakterizováno dříve ve volném trhu, jejíž intenzitu lze v kontextu evropské hospodářské politiky 20. století klasifikovat jako nadprůměrnou. Toto považující klima¹ mělo za následek, že římská smlouva neobsahovala explicitní požadavek zavedení společné regionální politiky a problémy spojené se značnými regionálními rozdíly v hospodářské vyspělosti byly řešeny diskretními nástroji na úrovni EHS i na úrovni jednotlivých členských států.

1. Principy, cíle a nástroje regionální politiky EU

Náhled na regionální politiku se začíná měnit až v doběistoupení Velké Británie, Irsku a Dánska, kdy na pařížském summitu v roce 1972 vznikla dohoda o vytvoření Evropského fondu regionálního rozvoje². Vznik evropské regionální politiky v současné podobě lze datovat do roku 1986, kdy byl přijetím Jednotného vnitřního akčního programu zaveden pojem hospodářská a sociální soudržnost jako jeden z cílů Evropských společenství. Hlavním důvodem bylo zavádění jednotného vnitřního trhu a považující názor³, že vznik jednotného trhu bude mít negativní dopady na méně vyspělé regiony. Podstatným znakem regionální politiky EU je, že její cílem (rozhodování o konkrétním využití alokovaných finančních prostředků) spoívá na úrovni členských států, zatímco orgány Evropské unie se starají pouze o její koordinaci a harmonizaci.

Evropská regionální politika tak má své pevné místo v nejdůležitějších dokumentech ES. Tuto politiku vyjadřují zejména pojmy solidarita a koheze. Solidarita vyjadřuje fakt, že regionální politika v sobě zahrnuje transfery od bohatších členských států (regionů) směrem k regionům chudším s cílem podpořit ekonomicky a sociálně podprůměrně rozvinuté regiony EU. Pojem koheze vyjadřuje snahu o vytváření hospodářsky a sociálně homogennější Evropy a přesvědčení o přínosu snižování regionálních rozdílů pro celou EU.

¹ Zmíněné politické klima v období založení EHS ilustruje i fakt, že nejvýznamnější státníci těchto zemí zakládajících zemí z tohoto období jsou dnes považováni téměř za legendy evropské politické pravice (německý kancléř Adenauer, francouzský prezident De Gaulle a italský premiér De Gasperi) zejména u českých historiků (jako je například Paul Johnson).

² Založení tohoto fondu lze do značné míry vnímat jako výsledek snahy Velké Británie o vytvoření protiváhy, resp. kompenzace společné země České republiky.

³ Přesnější výraz je vítězný názor; z faktu, že politika spojená s určitým názorem byla prosazena, striktně vzato, nelze usuzovat na nic jiného, než že skupina s určitým názorem byla úspěšná v daném vyjednávání, jež lze pojímat i jako herní sadu, v níž má i minoritní názor získat podporu v rámci vzájemných obchodů i vyjednávání.

Tabulka 1: Regionální HDP na obyvatele v EU-27 v roce 2004 (EU-27 = 100; PPS)

14 nejbohatších regionů EU		14 nejchudších regionů EU	
1. Inner London (UK)	303	1. Nord-Est (RO)	24
2. Luxemburg (LU)	251	2. Severozapaden (BG)	26
3. Bruxelles-Cap. (BE)	248	3. Yuzhen tcentralen (BG)	26
4. Hamburg (DE)	195	4. Severen tcentralen (BG)	26
5. Wien (AT)	180	5. Sud-Muntenia (RO)	28
6. Île de France (FR)	175	6. Sud-Vest Oltenia (RO)	29
7. Berk., Oxford. (UK)	174	7. Severoiztochen (BG)	29
8. Oberbayern (DE)	169	8. Yugoiztochen (BG)	30
9. Stockholm (SE)	166	9. Sud-Est (RO)	31
10. Utrecht (NL)	158	10. Nord-Vest (RO)	33
11. Darmstadt (DE)	157	11. Lubelskie (PL)	35
12. Praha (CZ)	157	12. Podkarpackie (PL)	35
13. Southern & Eastern (IE)	157	13. Centru (RO)	35
14. Bremen (DE)	156	14. Podlaskie (PL)	38

Pramen: EUROSTAT (2005).

Rozdíly v ekonomické a sociální úrovni lze v EU identifikovat nejen mezi členskými státy, ale i regionálně v rámci jednotlivých států. V souvislosti s posledním rozšířením EU došlo k podstatnému prohloubení těchto rozdílů (vyjádřeno HDP na obyvatele přepočteným podle parity kupní síly) jak na úrovni členských států, tak na úrovni regionů NUTS 2. Podívejme se detailněji na současný stav regionálních rozdílů v ekonomické výkonnosti, tedy na základní podmínky existence regionální politiky EU (viz tabulka 1).

Tabulka 2: Regiony České republiky (2004, PPS)

Region (NUTS 2)	HDP na obyvatele, 2004, PPS, EUR	HDP na obyvatele, 2004, PPS, EU-27= 100
Praha	33 784	157,1
Střední echy	15 024	69,9
Jihozápad	14 962	69,6
Severozápad	13 049	60,7
Severovýchod	13 688	63,7
Jihovýchod	14 483	67,4
Střední Morava	12 856	59,8
Moravskoslezsko	13 141	61,1
Česká republika	16 171	75,2

Pramen: EUROSTAT (2005).

Hlubkou regionálních rozdílů v ekonomické výkonnosti v EU nejlépe ilustruje fakt, že nejbohatší region (centrální část Londýna) dosahuje trojnásobku průměrného HDP na obyvatele v EU, zatímco nejchudší region z Rumunska nedosahuje ani čtvrtiny průměru. Výsledkem tak nejbohatší region svou ekonomickou výkonností převyšuje nejchudší region cca 12x. Zatímco seznam nejchudších regionů podle očekávání vyplývá regiony z nových členských zemí, mezi nejbohatšími regiony nalezneme pouze jednoho zástupce z nových zemí – Prahu, jež se 157 % průměrného HDP na obyvatele v EU zaujímá 12. příčkou. Zmíněná pozice Prahy v celoevropském měřítku je však v rámci ČR zcela výjimečná, nebo všech 7 ostatních regionů NUTS 2 v České republice výrazně zaostává za průměrem EU. Je otázkou, do jaké míry je tato statistika ovlivněna faktem, že v Praze sídlí i celá řada firem, u nichž těžko hospodářské aktivity leží v mimopražských destinacích (viz tabulka 2).

Cíle a nástroje

Cíl regionální politiky EU lze v nejobecnější rovině definovat jako zvyšování hospodářské a sociální soudržnosti mezi regiony EU. Stanoveným a v oficiálních dokumentech deklarovaným cílem regionální politiky dominují zejména tyto dva cíle:

▪ **konvergence:** Konvergence mezi regiony EU z hlediska ekonomické a sociální úrovně je podmíněna v rozvojem nejchudších regionů. K dosažení tohoto cíle je vynakládáno cca 82 % všech výdajů na regionální politiku EU.

▪ **regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:** Na dosažení tohoto cíle EU vynakládá cca 16 % všech zdrojů určených na regionální politiku. Tyto prostředky jsou využívány například na podporu inovací a výzkumu, udržitelného rozvoje i zvyšování kvality lidského potenciálu v méně rozvinutých regionech.

V období 2007 - 2013 budou k financování programů regionální politiky využity následující fondy.

▪ **Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)** pokrývá programy zahrnující všeobecnou infrastrukturu, inovace a investice. Peníze z ERDF jsou dostupné pro nejchudší regiony všech členských zemí, tedy regiony s HDP na obyvatele nižším než 75 % průměru EU.

▪ **Evropský sociální fond (ESF)** hraje projekty na profesní trénink a další druhy podpory zaměstnanosti a vytváření pracovních míst. I zde jsou prostředky ESF dostupné pro všechny členské země.

▪ **Kohezní fond (Fond soudržnosti)** pokrývá náklady na dopravní a environmentální infrastrukturu a projekty rozvíjející obnovitelnou energii. Financování z tohoto zdroje je omezeno na členské státy, jejichž životní standardy (primární HNP na obyvatele) jsou nižší než 90 % průměru EU.

2. Programovací období 2000 – 2006

V rozpočtovém období 2000 - 2006 využívala regionální politika EU tyto nástroje financování:

▪ **Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund; ERDF).** Je určen na investice do infrastruktury, produktivní investice k vytváření nových pracovních příležitostí, místní rozvojové projekty a pomoc MSP.

▪ **Evropský sociální fond (European Social Fund- ESF).** Je určen na financování výdajů za rekvalifikaci a náborové programy ve prospěch pracovní síly v procesu adaptace na změny na pracovním trhu a jako pomoc nezaměstnaným.

▪ **Evropský zemědělský fond orientace a garancí (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund; EAGGF)** financuje opatření venkovského rozvoje a pomoc farmářům, zejména v zaostalých regionech, ale i v rámci projektů Společenství zemědělské politiky ve zbývajících oblastech EU.

▪ **Finanční nástroj pro orientaci v rybářství (Financial Instrument for Fisheries Guidance; FIG),** používá se k financování strukturálních reformy v sektoru rybářství.

▪ **Kohezní fond (Cohesion Fund)** financuje projekty ochrany životního prostředí a dopravní infrastruktury v zemích s HDP na obyvatele nižším než 90 % průměru EU.

Na úrovni komunitárních programů pak v období 2000 – 2006 byly využívány další nástroje financování:

- INTERREG - přeshraniční a meziregionální spolupráce.
- LEADER - rozvoj venkova lokálními iniciativami.
- EQUAL - boj proti všem formám diskriminace.
- URBAN - revitalizace problematických městských částí.

V programovacím období 2000 – 2006 kromě programů členské země EU existovaly i programy zaměřené na podporu zemí přistupujících k EU, tedy tzv. předstupní pomoc:

▪ **Nástroj pro strukturální politiku (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession - ISPA)** - pomoc kandidátským zemím podle pravidel Kohezního fondu k financování projektů v dopravě a v oblasti životního prostředí.

▪ **Speciální předstupný program pro rozvoj zemědělství a venkova (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development - SAPARD)** - pomoc kandidátským zemím v oblasti přístupu na Společenství zemědělskou politiku.

▪ **Program PHARE** - podpora zaměřená na zvyšování hospodářské a sociální soudržnosti v budoucích zemích EU například prostřednictvím investic do dopravní infrastruktury.

3. Regionální politika EU v ČR v letech 2004 – 2006

Finanční prostředky určené pro Českou republiku v jejím prvním programovacím období po vstupu do EU mají svůj původ v rozdílných výších zmíněných fondů Evropské unie. V tisku zatímto prostředky získala ČR prostřednictvím strukturálních fondů (viz tabulka 4).

Tabulka 4 : Rozdělení prostředků mezi strukturální fondy, fond soudržnosti a Iniciativy Společenství v ČR (v mil EUR)

	2004-2006	2004	2005	2006
Fond soudržnosti	945,3	316,9	266,1	362,3
Strukturální fondy	1584,4	381,5	528,9	674
Cíl 1 (13 kraj)	1454,3	339	485,5	629,8
Cíl 2 (Praha)	71,3	23,3	23,8	24,2
Cíl 3 (Praha)	58,8	19,2	19,6	20
Iniciativy Společenství	100,8	28,6	32,1	40,1
Interreg	68,7	21	21,4	26,3
Equal	32,1	7,6	10,7	13,8
Strukturální operace celkem	2630,5	727	827,1	1076,3

Pramen: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2007).

Nástroje hodnocení

V souvislosti s finančními zdroji Evropské regionální politiky, ale i dalšími evropskými zdroji převažuje v politické a žurnalistické debatě, jakož i v odborných kruzích diskuse o tom, kolik peněz Česká republika získala, které instituce budou tyto prostředky spravovat, které subjekty budou příjemcem těchto prostředků a jak začít, aby se nám podařilo využít maximum alokovaných zdrojů. Jinak řečeno, převažuje diskuse o schopnosti ČR využít finanční prostředky z evropských fondů, zatímco v nižší míře lze zaregistrovat úvahy o tom, jaké dopady bude mít regionální politika EU na českou ekonomiku z hlediska její makroekonomické výkonnosti, její konkurenceschopnosti i dopadů na trh práce. Zkusme proto podrobněji analyzovat možnosti hodnocení dopadů a efektivnosti regionální politiky EU, resp. obecně možnosti hodnocení libovolné politiky (za určitě časové období) charakterizované financováním podnikatelských i jiných subjektů systémem předem definovaných programů s převažující podporou ve formě dotací.

Pro hodnocení efektivnosti takovéto politiky máme k dispozici dva druhy exaktních dat. První skupina dat se vztahuje k finančním zdrojům dané politiky a k rozdělení těchto prostředků. Využití těchto dat bez další analýzy a zohlednění ekonomických indikátorů popisuje schopnost adresátů této politiky alokované prostředky využít. Schopnost využít finanční zdroje dané politiky (programu) lze sledovat především s pomocí čtyř ukazatelů:

- alokace pro danou politiku/program a období,
- finanční objem podaných žádostí o podporu,
- schválené a přijaté podpory (smlouvy o podpoře),
- vyčerpané (vyplacené) prostředky.

Tyto ukazatele svou následností kopírují časový harmonogram programovacího období. Prvním krokem je vždy vyhlášení alokace zdrojů poskytovatelem podpory souhlasem s definicí podmínek soutěže o tuto podporu, následně žadatelé o podporu předkládají své žádosti, jejichž objem

zpravidla p ekra uje objem alokovaných prost edk . Na základ p edem daných kritérií poskytovatel podpory schvální pouze takový objem prost edk , který z dané alokace m že vyplatit⁴. P íjemci podpory pak jsou povinni dodržovat smluvn zakotvené podmínky poskytnutí podpory, což jim umož ůuje propracovat se až do záv re ných fází projektového cyklu, tedy k vyplacení podpory jejím poskytovatelem na základ schválené žádosti a doložených vynaložených uznatelných náklad⁵, tedy náklad , jež spl ůjí p edem dané zadání p íslušného programu.

Druhou skupinou kvantitativn vyjád ených dat dostupnou v souvislosti s ur itou politikou jsou ekonomické indikátory vztahující se k p íslušnému regionu. eský statistický ůad nabízí n kolik kontextových indikátor , jež jsou odvozeny od standardních makroekonomických ukazatel (vit tabulka 4).

Tabulka 4 : Ekonomické kontextové indikátory region

Druh indikátoru	Indikátor	M rná jednotka
Kontext	HDP regionu na 1 obyvatele v PPS	PPS
Kontext	Podíl HDP na výkonu R (R=100)	%
Kontext	Obecná míra nezam stnanosti	%
Kontext	Disponibilní d chod v regionu (v b.c.)	K
Kontext	Odv tvová struktura HPH v b.c. v reg.	%
Kontext	P ír stek/úbytek obyv. p ír. zm nou	%
Kontext	P ír stek/úbytek obyvatelstva migrací	%

Pramen: SÚ.

Jaké poznatky získáme, pokud použijeme tyto indikátory pro analýzu dopad regionální politiky? Hledání odpov di na tuto otázku v sob zahrnuje v tšinu základních metodologických problém ekonomie. Zjednodušen lze tuto situaci charakterizovat nemožností (nebo velice omezenou možností) ekonomie provád t p i testování svých hypotéz izolované experimenty. Na rozdíl od n kterých jiných sociálních v d ekonomie má k dispozici dostatek kvantitativn vyjád ených dat, p esto si, striktn vzato, nem že nárokovat právo vyslovovat autoritativní tvrzení o kauzálním vztahu mezi sledovanými jevy, alespo ne ve sledovaném p ípadu analýzy efektivity regionální politiky⁶. K tomu, aby tak ekonomie mohla init, musela by být schopna izolovat sledované jevy a tím testovat kauzální vztahy mezi nimi. V našem p ípad by to znamenalo izolovat jev financování prost ednictvím regionální politiky od všech ostatních prom nných ovliv ůjících sledované ekonomické indikátory, což je p i komplexnosti ekonomických jev i v rozsahu toho nejmenšího regionu z principu nemožné. Jakákoliv hodnocení efektivity regionální politiky proto musí mít z eteln definovaný status pravd podobnostních tvrzení založených na korelaci mezi nap . objemem vynaložených prost edk na regionální politiku v daném regionu a asovém období a HDP na obyvatele v tomto regionu na konci sledovaného období. Vzhledem k t mto limit m hodnocení efektivity regionální politiky na makro - úrovni

⁴ Objem schválených žádostí zpravidla mím (cca o 5-10 %) p evyšuje p vodní alokace díky p edpokladu, že ást žadatel možnost podpory nevyužije a ást dosáhne na nižší objem podpory ve srovnání s p vodní žádostí. Tento p edpoklad, resp. praxe poskytovatel podpory se ukazuje jako funk ní, nebo v tšina žadatel své požadavky v žádosti (resp. rozpo et projektu) navyšuje o rezervu.

⁵ V tšina sou asných finan ních nástroj regionální politiky poskytují podporu popsáním zp sobem s tím, že finan ní prost edky jsou p íjemci podpory uhrazeny až po skon ení realizace projektu nebo jeho ást na základ realizovaných a proplacených výdaj .

⁶ Analýza efektivity regionální politiky vyžaduje definici jejich cíl . To bylo rámcov u in no již v p edchozí ásti a p edpokládáme tedy, že v rámci zvyšování soudržnosti je cílem regionální politiky zvyšovat ekonomickou úroveň z tohoto hlediska podpr m ných region EU.

(na úrovni státu i regionu) se jako pom rn užité ný nástroj jeví p ípadové studie konkrétních projekt , které p edstavují mén ambiciózní, ale sou asn mén metodicky problematický zp sob analýzy. Z p ípadových studií sice nelze vyvozovat záv ry o efektivnosti politiky jako celku, ale to ani není v popisu práce p ípadové studie, jež má za cíl spíše p ínášet ilustrativní praktické zkušenosti.

Hodnocení zkráceného období 2004 – 2006 v R

V období 2004 – 2006 eská republika využívala pro p erozdlování prost edk ze strukturálních fond nástroje p ti opera ních program a dvou program ur ených pro žadatele z Prahy: Opera ní program Infrastruktura, Opera ní program Pr mysl a podnikání, Opera ní program Rozvoj venkova a multifunk ní zem d lství, Opera ní program Rozvoj lidských zdroj , Spole ný regionální opera ní program, Jednotný programový dokument 2, Jednotný programový dokument 3.

Z tabulky 5 je z ejmé, že zájem žadatel o prost edky ze strukturálních fond byl zna ný a že v tomto sm ru byla eská republika dob e p ipravena, nebo finan ní objem podaných žádostí v souhrnu dosáhl cca 2,5 násobku alokace pro dané období. Co z t chto statistik není zcela z ejmé, je výše zmi ovaná praxe poskytovatele podpory, kdy objem schválených žádostí p esahoval u všech program alokaci. Jak je však z tabulky 7 z ejmé, již ve fázi uzavírání smluv o podpo e byl tento p evis u v tšiny program korigován a vznikla dokonce opa ná situace – objem smluvn zakotvených podpor je u v tšiny program nižší než p vodní alokace. Co se tý e ukazatele, který je v diskusích o strukturálních fondech v období 2004 – 2006 nejvíce sklo ován, tedy samotného erpání, zde je t eba brát v potaz, že se tato ísla m ní každým dnem⁷ (p i rostoucí dynamice erpání v tomto roce) a že pro erpání platí pravidlo N + 2, jehož aplikace umož ůuje erpat prost edky z období 2004 – 2006 až do konce roku 2008.

Tabulka 5 : Vyjád ení schopnosti erpat podle sledovaných ukazatel (% ve vztahu k alokaci)

	Žádáno/ alokace	Smlouvy/ alokace	erpáno/ alokace
OP Infrastruktura	294,9	83,3	49,4
OP Pr mysl a podnikání	247,1	99,9	38,5
OP Rozvoj venkova	145,6	103,3	53,9
OP Rozvoj lidských zdroj	264,8	105,2	15,8
Spole ný regionální OP	289,6	106,9	35,6
JPD 2	198,6	81,5	29,1
JPD 3	260,7	97,9	25,2
Celkem	257,5	99,9	35,5

Pramen: Ministerstvo pro místní rozvoj (vlastní výpo ty).

V p ípad analýzy efektivity regionální politiky sledovaného období v R, zde je krom zmín ných metodických problém ješt další zásadní omezení a sice nedostate ný asový odstup. V sou asné dob ješt probíhá cela ada projekt z tohoto období, resp. ješt nebyla vyplacena natolik podstatná ást alokovaných prost edk , že je p ed asné hodnotit efektivnost jejich vynaložení. Bude však nepochybn zajímavé sledovat, zda a v jaké podob budou vznikat analýzy dopad a ú innosti regionální politiky a konkrétních program ve vztahu ke zmín nému období a to a už na úrovni region , lenských stát nebo Evropské unie jako celku.

⁷ K 30. 11. 2007 uvolnilo Ministerstvo pr myslu a obchodu na realizované úsp šné projekty pro konkrétní firmy 5,057 mld. K z finan ních prost edk vy len ných pro Opera ní program Pr mysl a podnikání (OPPP) ve výši 347,8 mil. EUR (necelých 9,4 mld. K).

Případové studie z období 2004 – 2006 v ČR

Využití prostředků ze strukturálních fondů v období 2004 – 2006 lze z výše uvedených údajů jen stěží zhodnotit z hlediska makroekonomické efektivity nebo konkurenceschopnosti. Můžeme však alespoň na dvou příkladech ilustrovat v čné zaměření těchto projektů, resp. ukázat, jak vypadaly žádosti, jež jsou hodnoceny jako úspěšné a vzorové, přičemž jsme se zaměřili na projekty reprezentující výrobu a výzkum a vývoj.

Případová studie Y Soft⁸

Společnost Y Soft, s.r.o. byla založena v roce 2000 a zabývá se vývojem a prodejem specializovaného softwaru a hardwaru pro tisková prostředí. U zrodu firmy stáli dva studenti, jejichž nápad vyvrcholil prezentací softwaru SmartQ (přechodce SafeQ) na veletrhu Invex v roce 2003. Od té doby software prošel několika inovacemi při spolupráci s vdeckými pracovišti. V současnosti společnost Y Soft, s.r.o. zaměstnává 40 lidí a dosahuje ročního obrátu téměř 50 mil. Kč. Projekt s názvem 3. inovace SafeQ je v současnosti již třetí inovací softwarového zařízení, které obsluhuje a monitoruje tiskový dokument. Tato inovace byla nezbytným předpokladem udržení, resp. zvýšení konkurenceschopnosti a potenciálu firmy na trhu high-tech produktu. Projekt zaměřený na implementaci nové verze produktu do výroby pak sledoval zejména cíle urychlení a zvýšení výroby, ale též zvýšení kvality výrobku. K tomu bylo zapotřebí nakoupit nové moderní stroje, software a další technologie.

Výstupem projektu je nová výrobní technologie zahrnující stroje pro montáž a pájení SMD, software OrCAD, logický analyzátor, digitální multimetr a další zařízení nutná k sériové výrobě inovovaného hardwaru a softwaru. Tato technologie dokáže vyrábět inovovaný produkt nejen ve vyšší kvalitě, ale i rychleji a ve větší množství. Dotyčný produkt SafeQ pak dokáže obsluhovat nejen tiskárny, ale i kopírovací stroje a multifunkční zařízení. Realizací projektu došlo ke zrychlení výroby inovovaného produktu, což podstatným způsobem zvýšilo efektivitu výroby. Díky tomu došlo rovněž ke zvýšení flexibility dodávek společnosti a snížení stavu skladových zásob. Všechny tyto faktory pak přispěly k optimalizaci řízení zásob a finančních toků, jakož i ke zvýšení konkurenceschopnosti firmy. Díky projektu byla vytvořena tři nová pracovní místa. Podpora získaná z programu Inovace (v rámci OPPI) umožnila projekt realizovat v potřebném rozsahu a kvalitě.⁹

Případová studie VTP Jihomoravského kraje

Jde o dva úspěšné projekty do programu PROSPERITA v letech 2005-2006, v případě jednoho je žadatelem o dotaci Jihomoravský kraj a v případě druhého Jihomoravské inovační centrum. Cílem prvního projektu Vdeckotechnický park Jihomoravského kraje - výstavba je vytvoření příznivých podmínek pro rozvoj inovačního podnikání prostřednictvím výstavby Vdeckotechnického parku Jihomoravského kraje a Technologického inkubátoru II. Provoz a poradenské služby poskytované ve VTP JMK jsou součástí druhého projektu Vdeckotechnický park Jihomoravského kraje - provoz. Realizací projektu řídí a zajišťuje projekt a investor projektu Jihomoravský kraj prostřednictvím zaměstnanců Odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu

⁸ Tento projekt je případovou studií agentury CzechInvest, resp. vzorovým projektem pro oblast inovačních projektů.

⁹ Dotační program: Operační program pro mysl a inovace, Inovace, celkové náklady projektu: 28 772 tis. Kč, užitelné náklady projektu 24 491 tis. Kč, výše poskytnuté dotace: 11 625 tis. Kč.

Jihomoravského kraje. Projekt předpokládá výstavbu nové budovy Technologického inkubátoru II, která rozšíří dnes již nedostatečné prostory stávajícího Technologického inkubátoru VUT a část prostor poskytne VTP Jihomoravského kraje. Vdeckotechnický park Jihomoravského kraje a Technologický inkubátor II budou zajišťovat inovaci a inkubační služby pro začínající, malé a střední inovativní podniky z jihomoravského regionu. Nový technologický inkubátor bude nabízet 1512 m² a vdeckotechnický park 300 m² kancelářských a laboratorních ploch k pronájmu.

Projekt řeší nedostatek prostor pro inovativní podnikání a rovněž také nedostatek volných zainvestovaných a finančních přijatelných ploch pro další rozvoj inovačního podnikání. Realizací projektu bude dosaženo implementace vdeckovýzkumných záměrů do podnikatelského prostředí. Výsledkem projektu bude nově postavených 2909 m² celkové užitkové plochy, z toho 1512 m² kancelářských a laboratorních prostor k pronájmu bude k dispozici Technologickému inkubátoru II. a 300 m² pro VTP JMK. Realizace projektu přispěje ke vzniku 115 nových pracovních míst ve firmách umístěných v Technologickém inkubátoru II a 4 nová pracovní místa ve firmách umístěných ve VTP. Celkem bude podpořeno 32 inovativních firem (viz tabulka 6).

Tabulka 6 : Projekty VTP Jihomoravského kraje

V deckotechn. park JM kraje	Program	Celkové náklady na projekt	Užitelné náklady projektu	Celk. výše dotace	Délka trvání projektu
výstavba	Prosperita	90 986 000	90 803 000	63 768 000	33 m s.
provoz	Prosperita	26 951 000	18 606 000	13 953 000	29 m s.

Pramen: Agentura CzechInvest, www.czechinvest.org.

4. Období 2007 – 2013

Nové programovací období strukturálních fondů přineslo celou řadu změn, zejména formálních, ale v jádru zůstaly její principy stejné. Podstatné je především zachování kritéria, jež omezuje příjemce prostředků na regiony s HDP na obyvatele pod 75 % průměru EU. Výrazný efekt přineslo rozšíření EU, které způsobilo posun této hranice a vyadilo tak celou řadu tradičních příjemců z relativně méně rozvinutých regionů Západní Evropy. Podívejme se nyní na to, jak byla Česká republika úspěšná ve vyjednávání o rozpočtu EU pro období 2007 – 2013 ve srovnání s dalšími novými členskými státy a rovněž ve srovnání s minulým programovacím obdobím (viz tabulka 7).

Zkusme nyní posoudit vyjednanou pozici ČR ve srovnání s jinými novými členskými státy. Česká republika se podařilo v absolutním měřítku vyjednat více prostředků než Maarsku, jež je nevhodnější zemí pro srovnávání vzhledem k tomu, že má sice cca o 200 000 obyvatel méně, ale souasněji HDP na obyvatele dosahuje pouze 64 % průměru EU (ve srovnání se 75 % v případě ČR) a tak byla výchozí pozice Maarska velice srovnatelná i spíše výhodnější než v případě ČR. Pokud se tedy ČR podařilo vyjednat o cca 1,3 mld. EUR více, lze to klasifikovat jako jednoznačný úspěch, což vynikne ještě lépe, když přihlídneme k faktu, že v předchozím programovacím období bylo pro Maarsko alokováno více prostředků.

Z hlediska počtu obyvatel (zjednodušen vzato tím více, tím silnější pozice pro vyjednávání) a ekonomické úrovně vyjádřené HDP na obyvatele (zde platí opačná úměra) je pro Českou republiku srovnání příznivější i ve srovnání s dalšími novými členskými státy, kdy například Polsko přibližně o cca 4 násobněm počtu obyvatel a souasněji 2/3 HDP na hlavu dokázalo vyjednat pouze necelý 3 násobek prostředků ve srovnání s ČR. Podobně vynívá i srovnání například se Slo-

venskem. Celkov lze tedy dát za pravdu samotným vyjednáváním (resp. tehdejší politické reprezentaci), kteří prezentovali vyjednanou alokaci jako úspěšné republiky.

Tabulka 7 : Alokace rozpočtu EU (v mil. EUR, ceny 2004).

	R	HU	PL	SK	SI
Alokace (2004 – 2006)					
Kohezní fond	926	1 101	4 134	564	187
Cíl 1	1 251	1 639	6 721	838	207
Cíl 2	70	...	...	36	...
Cíl 3	58	...	...	44	...
Komunitární iniciativy	99	97	347	62	29
Celkem	2 404	2 837	11 202	1 544	423
Alokace (2007 – 2013)					
Kohezní fond	7 810	7 570	19 513	3 424	1 236
Cíl 1	15 111	...	...	...	2 401
Cíl 2	372	...	...	...	...
Cíl 3	...	...	...	...	...
Komunitární iniciativy	345	...	...	...	...
Reg. konkur. a zaměstn.	...	...	...	398	...
Konvergence	...	12 622	39 388	6 215	...
Phasing - in	...	1 860	...	...	...
Evr. územní spolupráce	...	343	648	202	92
Celkem	23 638	22 395	59 549	10 239	3 729

Pramen: Evropská komise (2005).

Implementační struktura a proces v ČR

Stav pípravy institucionálního soukolí, realizačních týmů a programových dokumentů spojených s novým programovacím obdobím patří v posledních letech k intenzivně diskutovaným a rovněž mediálně sledovaným tématům. Česká republika je nejen ze strany Evropské komise často kritizována především za nadměrný počet operačních programů, komplikovanou strukturu implementačních orgánů i pomalou pípravu strategických dokumentů. ČR bude v období 2007 – 2013 využívat celkem 24 OP, z toho 7 v oblasti přeshraniční a transnacionální spolupráce. Jednoznačně dominuje cíl Konvergence, na jehož naplňování bude směřovat cca 97 % alokovaných prostředků (viz tabulka 8).

Tabulka 8 : Rozdělení zdrojů OP do cílů (2007 – 2013, EUR).

Konvergence		25 883 511 035
	Strukturální fondy	17 140 260 798
	Fond soudržnosti	8 819 022 439
Konkurenceschopnost (Praha)		419 093 449
Přeshraniční a transnac. spolupráce		389 051 107
	z toho: přeshraniční	275 599 077
	dodatečně přeshr.	75 990 880
	transnacionální	37 461 150
Celkem Soudržnost		26 691 655 591

Pramen: Ministerstvo pro místní rozvoj.

Kromě zmíněných programů Evropské územní spolupráce bude Česká republika erpat finanční zdroje především prostřednictvím tematických a regionálních operačních programů. Regionálních programů je 7, jsou vymezeny regiony NUTS 2 a je na ně určeno cca 17 % alokovaných zdrojů. Nejvíce prostředků získá Česká republika prostřednictvím tematických operačních programů, kterým dominuje OP Doprava s cca 21% podílem na objemu prostředků určených pro ČR na období 2007 – 2013 (viz tabulka 9).

Základním dokumentem koordinace celého procesu je tzv. Národní strategický referenční rámec, jehož schválením je podmíněna většina dalších procesů spojených s nastavením implementační struktury a posléze erpáním prostředků ze strukturálních fondů. Tento dokument byl v pípadě České republiky schválen 27. ervence 2007, což umožnilo rychleji schvalovat operační programy, kde ČR i díky jejich

relativně vysokému podílu zaznamenala skluz za většinou ostatních členských zemí EU. Současný stav procesu schvalování jednotlivých operačních programů představuje nezanedbatelný pokrok oproti situaci z letošního léta. V tuto chvíli je schváleno (k uvedenému datu) 12 OP:

- Lidské zdroje a zaměstnanost (16. října 2007)
- Vzdělávání pro konkurenceschopnost (16. října 2007)
- Praha adaptabilita (16. října 2007)
- všech 7 regionálních OP (6. prosince 2007)
- Výzkum a vývoj pro inovace (6. prosince 2007)
- Doprava (6. prosince 2007)

Tabulka 9 : Rozdělení zdrojů SF do operačních programů (EUR, běžné ceny).

Operační program	Fond	
Podnikání a inovace	ERDF	3 041 312 546
Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 070 680 884
Životní prostředí	ERDF + FS	4 917 867 098
	ERDF	702 482 212
Doprava	FS	4 215 384 886
	ERDF + FS	5 759 081 203
Integrovaný operační program	ERDF	1 155 443 650
	FS	4 603 637 553
Regionální operační programy	ERDF	1 582 390 162
Technická pomoc	ERDF	4 659 031 986
Lidské zdroje a zaměstnanost	ERDF	247 783 172
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 837 421 405
Praha - konkurenceschopnost	ESF	1 828 714 781
Praha - adaptabilita	ERDF	234 936 005
	ESF	108 385 242

Pramen: Ministerstvo pro místní rozvoj.

Praktické zkušenosti z pohledu žadatele

Struktura implementačních orgánů pro erozdělování prostředků ze strukturálních fondů je v ČR poměrně komplikovaná, což má za následek častou kritiku ze strany Evropské komise. Koordinátorem celé implementační struktury je Ministerstvo pro místní rozvoj a zde lze jedině uvítat snahu o zřízení jedné univerzální on-line aplikace, která bude sloužit žadatelům ze všech operačních programů. Tato snaha sice dosud nebyla dotažena, ale již dnes představují webové stránky MMR alespoň poměrně přehledný rozcestník pro všechny potenciální žadatele o podporu ze strukturálních fondů. Podobně lze sledovat pozitivní tendenci i ve snižování počtu implementačních agentur, kdy například agenda agentur CzechTrade a České energetické agentury přechází pod agenturu CzechInvest, jejíž on-line aplikace eAccount zřejmě dosud zašla nejdále ve snaze o moderní a přehledný nástroj podávání žádostí o dotace elektronickou formou.

Jako výrazné pozitivum lze jednoznačně hodnotit zmíněný trend unifikace způsobů žádání o podporu. Je jen otázkou, zda a kdy se podaří naplnit vizi jediného centra, v němž bude možné jednotným způsobem žádat o podporu ze všech OP. Současná praxe je bohužel tomuto ideálu velice vzdálená a i v rámci jednoho operačního programu bylo v některých případech nutné žádat komunikovat s více implementačními orgány¹⁰. Znanou časovou úsporou žadatelů slibuje i trend elektronizace žádostí o podporu, přestože zde je především implementačními agenturami ještě velký kus práce, nebo zatím platí, že elektronický formulář nemusí být jednodušší než papírový. Výhodou elektronických systémů zpracování žádostí je i jejich anonymita, která by mohla posloužit jako preventivní nástroj proti korupčnímu jednání.

¹⁰ Například v OP podnikání fungovaly až donedávna tři implementační agentury: CzechInvest, CzechTrade, Česká energetická agentura.

Aktuality – konference, semináře, workshopy

V listopadu lo ského roku vyhlásil p edseda vlády eské republiky projekt VIVAT, který je zam en na podporu v dy, inovací, výzkumu, aplikací, technologie. V rámci projektu VIVAT se dne 10.1.2008 pod záštitou p edsedy vlády uskute nilo **Inova ní fórum 2008**, které se v nova-lo systému podpory výzkumu a inovací, hodnocení výzkumu a jeho vládní podpory, zp sobu financování, odstra ování bariér efektivní spolupráce výzkumných institucí s podnikovou sférou a vytvá ení p íznivého prostředí pro výzkum, vývoj a realizaci inovací. Setkání a diskuse na Inova ním fóru 2008 se zú astnilo tém 80 významných inova ních aktér v eské republice a to ze sféry akademické, podnikové i ve ejné správy. Klí ová vystoupení p edsedy vlády Mirka Topolánka a první místop edsedkyn Rady pro výzkum a vývoj Miroslavy Kopicové se soust edila na aktuální politiku vlády v oblasti výzkumu a inovací, p ípravované zm ny ve vládní podpo e výzkumu a vývoje a na probíhající i p ípravované zásadní reformy v systému vzd lávání. Analytický pohled na inova ní výkonnost eské republiky p edstavila ve svém p ísp vku editelka CES VŠEM Anna Kade ábková. Zahrani ní experti (Rudolf Ha ka a Ken Guy) informovali zahrani ních zkušenostech z oblasti podpory inova ní výkonnosti.

Navazující diskuse v odborných sekcích se zam ily na hodnocení vládní podpory výzkumu a inovací, výzkum a inovace na VŠ a výzkumných pracovištích a spolupráci s podnikatelskou sférou, výzkum a inovace ve firmách, lidské zdroje pro výzkum a inovace, regionální aspekty výzkumu a inovací a strategie využití strukturálních fondů a jejich koordinace p ípodpo e výzkumu a vývoje. Záv ry a doporu ení pro další postup (rozší ení témat, vytvo ení skupin k vybraným témat m, návrh legislativních úprav atd.) byly prezentovány na záv re ním plenárním zasedání. Inova ní fórum 2008 by m lo být startem pro zapojení široké odborné ve ejnosti do podpory inova ního systému R a iniciací zm n, které tento proces podpo í.

Probíhá reforma vzd lávací soustavy na všech stupních, nový zákon o podpo e výzkumu a inovací by m l být schválen v p íštích dvou letech. K financování zkvalitn ní školství, podpory excelence ve výzkumu i rozvoje proinova ního prostředí mohou významn í p ísp t strukturální fondy. Stále ale chybí strategie pro cestu ke znalostní ekonomice. Nep ízniv se projevuje slabý koncept ní výkon státní správy, její neschopnost kvalifikovan ídit systém podpory výzkumu a inovací a poskytovat efektivn a v as požadované prostředí, nemluví o problematické schopnosti dobře využít strukturální fondy. P etrvává snaha o rovnostá ství v podporách z ve ejných prostředí bez tlaku na výkon, a ve výzkumných ústavech i na vysokých školách. Minimální je transfer výsledk výzkumu a vývoje do inova ní praxe, stejn jako nedostate né zapojení do mezinárodní spolupráce. Roste sice podíl zahrani ních firem na výdajích do výzkumu, ale podíl t chto výdaj na p ídané hodnot z stává podpr m rný. Výzkumná pracovišt zahrani ních firem nep sobí ve vazb na odv tví založená na v d se skute n špi ko-vými výzkumnými výsledky.

Ve dnech 22.-23. ledna 2008 prob hla ve Stockholmu v rámci slovniského p edsednictví EU konference o **Inovacích a klastrech**. Konference se zú astnilo více než 400 zástupc ministerstev a agentur pro regionální nebo inova ní rozvoj. K nejvýznamn jším e ník m pat ili Michael Porter a Asko Aho. V sekcích byly prezentovány

p íklady úspěšných knastrových aktivit z evropských zemí a Izraele. Konference byla sou ástí aktivit realizovaných pod hlavi kou [European Cluster Alliance](#). Konference zd raznila význam klastr jako významných motor ino-va nosti, vysoké produktivity a konkurenceschopnosti firem a region . Východiskem je hodnocení inova ní výkonnosti jako podmínky vysoké a rostoucí životní úrovn a sou asn významu silné geografické koncentrace inova ní výkonnosti. Klastry jsou definovány jako regionální koncentrace specializovaných firem a institucí propojených r znorodými vazbami a p eléváními, p edstavují prostředí p íznivé pro inovace. Žádoucí je efektivní propojení (rizikového) kapitálu, kvalifikací, excelence ve výzkumu v klastru a propojení klastr (v etn p eshraní ho). Inova ní prostředí klastru p edstavuje nové výhody a p íležitosti zejména pro menší subjekty a p itahuje p íliv kapitálu, lidí a znalostí. Inovace závisí v tomto pojetí na vstupech, ale i na rámcových podmínkách jejich využití. Podmínky podnikání (na stran nabídky a poptávky) ovliv ují rozhodnutí firem zda investovat do inova n založené konkurence.

Na konferenci zd razn n požadavek ú inn jšího zam e-ní nástroj na úrovni region , lenských zemí a Spole-enství k efektivn jší podpo e rozvoje klastr v Evrop a k odstran ní p ekážek spolupráce mezi klastry. Uvedené priority jsou obsaženy v [European Cluster Memorandum](#) formulovaném zástupci inova ních agentur v lenských zemích EU a otev eném pro další signatá e do ervence roku 2008. Memorandum si klade za cíl podporovat vytvo-ení samostatné podp rné politiky na evropské úrovni.

Dne 5. února 2008 uspo ádaly společ n Berman Group a CES VŠEM první setkání **Regionálního inova ního fóra**. RIF je sí eské odborné komunity, která se zabývá výzkumem a p enosem zkušeností v oblasti regionálního rozvoje, hospodá ské konkurenceschopnosti, spolupráce a tvorby inova ní politiky zam ené na akceleraci rozvoje globáln úspěšných inova ních firem. Setkání se zú astnilo 60 osobností zabývajících se inovacemi a konkurenceschopností, reprezentant ve ejné správy, intermediárních institucí a univerzit z celé eské republiky. Ú astníci fóra ešili otázky týkající se rozvoje konkurenceschopnosti na regionální úrovni, zabývali se nejn všími p ekážkami p echodu eských region na znalostní ekonomiku a možnostmi jejich ešení. Fórum bylo zahájeno p ednáškou na téma Inova n založená konkurenceschopnost R, kterou p ednesla Anna Kade ábková, editelka CES VŠEM. V druhé p ednášce se Ji í Blažek z P írodov dec-ké fakulty UK zam ily na p edstavení konceptu regionálních inova ních systém v kontextu snahy EU akcelarovat ekonomický rozvoj v Evrop . Radim Kocourek z JIC Brno krátce p edstavil principy a východiska p íprav Regionální inova ní strategie Jihomoravského kraje.

V odpolední ásti probíhala práce ve form workshop , které zahrnuly celkem ty i horizontální témata a jedno téma skupinov specifické: **Horizontální témata**: M ení regionální konkurenceschopnosti a inova ní výkonnosti, Využití strukturálních fondů pro rozvoj znalostní ekonomiky na regionální úrovni, Bariéry a výzvy inova ního prostředí v R, Kontinuita regionálního inova ního fóra. **Specifická témata**: Klastry, síť a spolupráce jako zdroj konkuren ní výhody region , Regionální infrastruktura pro znalostní ekonomiku, Firma a inovace v kontextu regionálního ekonomického rozvoje.